

Aan de fractie van PvdD Nijmegen

**Postadres**

Gemeente Nijmegen  
Postbus 9105  
6500 HG Nijmegen

**Bezoekadres**

Korte Nieuwstraat 6  
6511 PP Nijmegen

T 14 024  
nijmegen.nl

**Contactpersoon**

Henk Nijhuis  
h.nijhuis@nijmegen.nl  
T 024 – 329 26 49

**Ons kenmerk**

D230495085

Datum 6 juni 2023  
Onderwerp Schriftelijke vragen art. 39 PvdD  
betreffende bouwen buiten richtlijnen  
GGD

Geachte heer de Gram en mevrouw Lauret,

Op 6 mei 2023 heeft u ons, naar aanleiding van publicaties over plaatsing van gevoelige bestemmingen langs drukke wegen, schriftelijke vragen ex art. 39 gesteld. In deze antwoordbrief geven wij u per gestelde vraag de betreffende informatie. Maar eerst geven wij graag enige algemene informatie.

**Algemene informatie***Bronaanpak*

Als gemeente werken we continue aan een veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners. Luchtkwaliteit is daarbij een belangrijk thema. Onze jaarrapportages luchtkwaliteit<sup>1</sup> en de gegevens op website <https://www.nijmegen.nl/westenweurt> bevestigen het beeld dat de luchtkwaliteit gestaag verbetert in Nederland en Nijmegen. Daarbij geldt dat we in Nijmegen voldoen aan de wettelijke eisen, maar dat er ook nog werk aan de winkel is om de luchtkwaliteit verder te verbeteren. Op basis van ons bestaande beleid in het Uitvoeringsprogramma 2020-2030 “Op weg naar een gezonde luchtkwaliteit” zetten we concrete stappen op de belangrijkste bronnen wegverkeer, binnenvaart, industrie en houtstook. Het programma loopt tot 2030 en met een groot deel van de maatregelen zijn we al aan de slag.

---

<sup>1</sup> De meest recente jaarrapportage luchtkwaliteit met de titel “Ontwikkeling luchtkwaliteit in Nijmegen - Stand van zaken eind 2021” van april 2022, is te vinden onder <https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/de74eab8-1c51-4263-b919-042165016633?documentId=01bd1fca-5007-48e8-ad6f-38a8d00ee36c&agendatItemId=a457e3ee-afe6-405c-accf-9a76c2936a0e>. Een geactualiseerde versie is gepland voor het 3<sup>e</sup> kwartaal van 2023.

### *Gevoelige bestemmingen*

In de praktijk hanteren we voor nieuwbouw van gevoelige bestemmingen zoveel mogelijk de niet-wettelijke landelijke GGD-richtlijn luchtkwaliteit en gezondheid voor wat betreft gevoelige bestemmingen, echter niet voor woningen. In een stedelijke situatie met bouw- en ontwikkelopgaven als in Nijmegen is een afstand van 50 meter van nieuwbouwwoningen tot drukke wegen niet hanteerbaar.

Bij bouwontwikkelingen spelen heel veel verschillende zaken, die allemaal zo zorgvuldig mogelijk worden afgewogen. Daarbij moeten we ons houden aan wettelijke normen en nemen zoveel mogelijk niet-wettelijke richtlijnen, zoals die van de GGD mee. We hebben echter ook te maken met de beperkte ruimte in de stad, en de belangen en wensen van verschillende partijen, waardoor er toch besloten kan worden een bestemming nabij een drukke weg te zetten. Dit is niet typisch voor Nijmegen, maar geldt in meer steden. We hebben geen aanpak voor bestaande bestemmingen die niet aan de GGD-richtlijn voldoen. Bronaanpak blijft vooropstaan, zoals hierboven aangegeven.

### **Beantwoording vragen**

1. *Wat vindt het college ervan dat ook in onze stad zeker 14 gebouwen met een 'gevoelige bestemming' zich volgens GGD-richtlijnen te dicht bij drukke wegen bevinden, waardoor onze kwetsbaarste groepen verhoogde risico's lopen?*

In een stedelijke omgeving, die zich in de loop van de tijd steeds verder heeft ontwikkeld en verdicht, is het onvermijdelijk dat er ook gevoelige bestemmingen voorkomen in de buurt van drukke wegen. We hebben geen beleid voor bestaande situaties. Nieuwe situaties willen we zoveel mogelijk voorkomen. Overigens is er in het kader van het landelijke SLA (Schone Lucht Akkoord), mede gebaseerd op advies van de Academische Werkplaats Gezonde Leefomgeving, een aangepast advies<sup>2</sup> opgesteld om bij drukke binnenstedelijke wegen de aan te houden afstand te halveren naar 25 meter. Dit heeft te maken met de gestage verschoning van het wegverkeer in Nederland. Bij de actualisatie van de omgevingsvisie zullen we aandacht besteden aan de thema's gezondheid en luchtkwaliteit. We gaan deze thema's concreter maken. Het SLA-advies zullen we in deze actualisatie mee beschouwen.

2. *Wat is de reden dat zelfs na 2008, het jaar dat de GGD's met landelijke richtlijnen kwamen voor dit soort locaties, nog toestemming is gegeven voor het bouwen van gebouwen met een 'gevoelige bestemming' op locaties waar deze volgens de richtlijnen van de GGD niet hadden mogen worden gebouwd, en welke maatregelen worden genomen om dit in de toekomst te voorkomen?*

Voor het toestaan van gevoelige bestemmingen langs drukke wegen bestaat het Besluit gevoelige bestemmingen. Dit besluit verbiedt gevoelige bestemmingen (geldt niet voor woningen) langs drukke wegen als er een overschrijding bestaat of dreigt van wettelijke eisen op de locatie van de (geplande) gevoelige bestemming. Op de genoemde locaties zijn geen (dreigende) overschrijding van wettelijke eisen.

In de praktijk hanteren we voor nieuwbouw zoveel mogelijk de landelijke GGD-richtlijn luchtkwaliteit en gezondheid voor wat betreft gevoelige bestemmingen,

---

<sup>2</sup> Schone Lucht Akkoord; Advies bescherming hooggevoelige groepen; december 2022

echter niet voor woningen. Bij bouwontwikkelingen spelen heel veel verschillende zaken, die zorgvuldig worden afgewogen. Daarbij moeten we ons houden aan wettelijke normen en nemen zoveel mogelijk niet-wettelijke richtlijnen, zoals die van de GGD mee. We hebben echter ook te maken met de beperkte ruimte in de stad en de belangen en wensen van verschillende partijen, waardoor er toch besloten is om een gevoelige bestemming nabij een drukke weg te zetten.

3. *Kunt u een reflectie geven hoe dit in verhouding staat tot het recentelijk verschenen rapport over de zorgen over de luchtvervuiling bij de APN? Wordt de burger voldoende in bescherming genomen als deze richtlijnen schijnbaar met een korrel zout worden genomen?*

Ook in de nabijheid van de APN voldoen we aan de wettelijke eisen aan luchtkwaliteit in de leefomgeving. We hebben diverse acties in uitvoering om de luchtkwaliteit te meten en te verbeteren. We benadrukken nogmaals dat wij vanaf het begin van de overschrijding van de PAK-uitstoot (juni 2021) bij de asfaltcentrale APN de zorgen van de omgeving serieus hebben genomen. We hebben regelmatig de uitstoot aan de schoorsteen bij APN gemeten en de GGD gevraagd om advies. De resultaten van deze actiepunten hebben we steeds benoemd in de raadsinformatiebrieven<sup>3</sup> over luchtkwaliteit en bedrijven Nijmegen West en Weurt.

Het is goed dat de Onderzoeksraad voor Veiligheid dit voor bedrijven heeft onderzocht. We gaven al aan dat wij ons herkenden in de conclusies en aanbevelingen en zijn hier voor een deel al mee bezig. We onderschrijven dat de gezondheid van onze inwoners centraal moet staan. Daar hebben we andere partijen bij nodig, zoals het Rijk, de provincie, het RIVM en de GGD. Dit geldt eveneens voor het bouwen langs drukke wegen. Ten aanzien van de noodzakelijke acties op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid zullen wij, zoals toegezegd, nader informeren met een raadsinformatiebrief in juni.

4. *Is het college het met ons eens dat de huidige maatregelen en beleidsinitiatieven in Nijmegen om de luchtkwaliteit te verbeteren en de impact van uitlaatgassen op scholen, kinderdagverblijven en verzorgingshuizen te verminderen momenteel nog onvoldoende zijn?*

- a. *Zo ja, wat gaat het college hieraan doen?*
- b. *Zo nee, kan het college dit toelichten?*
- c. *Is het college bereid de stoffen genoemd door de GGD te gaan meten rond de 14 gebouwen met een gevoelige bestemming' om inzicht te krijgen in de mate van luchtvervuiling op deze locaties?*

We werken hard om de luchtkwaliteit te verbeteren. De bronaanpak staat daarbij voorop. Wegverkeer heeft daarbij nadrukkelijk onze aandacht. Door in te zetten op schoner vervoer beschermen we de gezondheid van onze inwoners. Daarnaast willen we nieuwe gevoelige bestemmingen langs drukke wegen zoveel mogelijk voorkomen. Zoals eerder vermeld doen we dit met behulp van de richtlijn van de GGD, door tijdens

---

<sup>3</sup> <https://nijmegen.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/d13b78ff-2f12-4714-a27b-0ae701c41c09?documentId=5f866048-e4f7-4cdd-9480-6751f7f7fea37&agendatemplId=01abeed7-42e3-4733-8696-92fd6095192b>

het proces om te komen tot een geactualiseerde omgevingsvisie en een nieuw omgevingsplan aan dit aspect extra aandacht te schenken.

We hebben in Nijmegen een uitgebreid programma om de luchtkwaliteit te volgen door metingen en berekeningen. De weerslag daarvan vindt u in onze jaarrapportage (zie verwijzing in voetnoot 1). Het extra meten rondom gevoelige bestemmingen heeft weinig toegevoegde waarde, omdat we door de bestaande meet- en rekeninspanningen een voldoende beeld hebben van de luchtkwaliteit rond deze gevoelige bestemmingen en in Nijmegen in het algemeen. Beter is het onze inspanningen te richten op het verbeteren van de luchtkwaliteit in Nijmegen door middel van maatregelen.

Daarnaast is de aandacht voor de kwaliteit van het binnenklimaat in scholen, mede ook als gevolg van corona, sterk gestegen. De rijksoverheid heeft in samenspraak met de PO-raad, VO-raad en de VNG een reeks van maatregelen getroffen om de scholen te ondersteunen bij het verbeteren van de ventilatie op scholen<sup>4</sup>. Zo is er een handreiking ontwikkeld en kan een hulpteam worden ingeschakeld. Tevens is er budget gekomen voor de aanschaf van CO2-meters per klaslokaal en zijn er twee subsidieregelingen beschikbaar voor het verbeteren van de ventilatie op scholen. Een aantal scholen in Nijmegen heeft hier gebruik van gemaakt.

5. *Is het college bereid te onderzoeken in hoeverre bomen en struiken fijnstof en andere schadelijke stoffen kunnen afvangen om de risico's door luchtverontreiniging kleiner te maken op tenminste deze 14 locaties?*

Uit meerdere publicaties<sup>5</sup> blijkt dat in een binnenstedelijke wegprofiel bomen geen positief en soms zelfs een concentratie-verhogend effect hebben. Dit komt omdat de bomen de luchtverversing in dit binnenstedelijk wegprofiel verminderen. Wij zullen hierop geen nader onderzoek doen. Overigens hebben we in het verleden ook deskundigen van de WUR uitleg laten geven hierover aan bewonersorganisaties in Nijmegen.

Bomen en beplanting bieden vele voordelen voor stadsbewoners en –bezoekers én dieren: schaduw, verkoeling, verfraaiing van het straatbeeld, etc.. Ondanks dat bomen geen oplossing is voor lokale luchtvaartstukken zijn er belangrijke andere redenen om bomen te planten en te behouden.

6. *Is het college bereid in het vervolg de gezondheidsrichtlijnen van de GGD betreffende de afstand tussen gebouwen met een 'gevoelige bestemming' en drukke wegen als harde eis te stellen bij het goedkeuren van nieuwe bouwprojecten?*
- a. *Zo ja, op welke termijn kan dit worden ingevoerd?*
- b. *Zo nee, waarom niet?*

Zie onze reactie onder 1 betreffende omgevingsvisie en omgevingsplan.

---

<sup>4</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basisonderwijs/ventilatie-in-schoolgebouwen#:~:text=Schoolgebouwen%20moeten%20gezond%20binnenklimaat%20hebben,onderdeel%20van%20een%20gezond%20binnenklimaat>

<sup>5</sup> Onder andere publicatie CROW 218t Beplanting en luchtkwaliteit.

7. *Is het college het met ons eens dat het belangrijk is samen te werken met andere instanties en belanghebbenden om de luchtkwaliteit in Nijmegen te verbeteren en ervoor te zorgen dat gezondheidsrisico's door luchtvervuiling tot een minimum worden beperkt?*
- a. Zo ja, welke instanties en belanghebbenden gaat het college betrekken op welke manier?*
- Ja, dat doen we nu ook al. We werken onder andere samen met het Rijk, RIVM, GGD, ODRN en andere overheden. Daarnaast richten onze maatregelen zich op bedrijven, bewoners en autobezitters.
8. *Is het college het met ons eens dat inspanningen moeten worden geleverd om bewustwording te creëren over de schadelijke effecten van luchtvervuiling, en om scholen, kinderdagverblijven, ouders en hun kinderen te informeren over dit onderwerp, bijvoorbeeld via educatieve programma's, zodat met name ouders van vroeggeboren kinderen of kinderen met astma dan wel andere longproblemen weloverwogen keuzes kunnen maken?*
- a. Zo nee, waarom niet?*
- b. Zo ja, hoe gaat het college bewustwording creëren?*
- In het kader van ons maatregelprogramma luchtkwaliteit en in het traject met bewoners rond industrieterrein Nijmegen-West/Weurt werken we aan stadsbrede communicatie over luchtkwaliteit. Verder hebben we als Nijmegen een lesprogramma gehad over luchtkwaliteit (en gezondheidseffecten). Scholen hebben daarin geen interesse vanwege de grote druk op het overvolle lesprogramma. Tevens kunnen scholen ten aanzien van binnenklimaat gebruik maken van de landelijk ontwikkelde richtlijnen en kan een hulpteam worden ingeschakeld.
- Bij verzoeken van scholen zijn wij altijd bereid om een presentatie of gastles te geven en hebben dit in het verleden ook geregeld gedaan.

Wij hopen u hiermee voldoende van informatie voorzien te hebben.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift  
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls  
burgemeester